

ዓለምና ከመይ'ዩ ክኸውን ድሕሪ covid-19 ይብል

ሕሰብ አስተውዕል ተማራመር ተባራብር

ስላም ኩቡራት ተኸታተልቲ ወይብ-ሳይት፣ተማራመርቲ ፖለቲካ፣ሊቃውንቲ ኣብ ቡዙሕ ክፍልታት ስነ-ፍልጠታት ዝዋሰኑ፣ድሕሪ እዚ ንሙሉእ ዓለም ዘንፈጥፈጠ/ዘርዳድ፣ግይና ፈውሰን ክታበትን ዘይተራጋገጸ፣ ሙሉእ ሓይልታቱ ናብዚ ዓይነት ተላባዒ ሕማም ንምክልኻል ፈውሲ ንምርካብ ብዘይ ዕረፍቲ ክድህስስን ከጽንዕን ምእንቲ፣እዚ ዘይብሃል ባጀርት ወዚዑ ህርድግ እናበለ ክነሱ፣ንዝመጽእ ብኸመይ ክምሓደር ? እንታይ ዓይነት ዝምድናታ ክህሉ ? ንፍልጠታትን ሓይልታትን ምውህሃድ'ዶ ወይስ በቢ ዘለኻዮ ምቕጻል ? ዘሕለፍናዮ ፖለቲካዊ ቁጠባዊ ማሕበረዊ ኣጋባብ ብኸመይ ክምሓደር ክምሓየሽ ? ኣየናይ ኣጋባብ ይኸተል ? እዚእምን ካልኣት ወኸሰታት ብምቕማጥ ስነምግባራዊ ዘተን፣ መጽናዕትን የካይድ ምህላወ ኩላትና ንካታተል ክንህሉ ተስፋ ንገብር። ንሕናውን ሓደ ህዝቢ ናይዛ ዓለም ስለ ዝኸና፣ተገዲድና ኣብ ዝዛና ተዓጺና ካብቲ ሃለኸለኸ ሂወት ዝግ ዝበለን ክንሓስብን ከነስተውዕልን ዕድል ረኽብና ኢና።

ስለዚ ገምጋም ናይ ዘካየድናዮ ኣጋባ ቃሊ፣ ስጋብ ሕጂ ክንጓዳዞ ዝጸናሕና ፖለቲካዊ መስርሕ፣ሓቢርካ ክትሰርሕ ብዘይ ምክኣል፣ህዝብና እቲ ፍጡር ወድሰብ ክረኽቦ ዝኸእል መንግስታዊ ሓገዝ ክረክብ ብዘይምኸኣሉ፣እቲ ዕለታዊ ኣስካሕካሒ ናብርሑ ከይኣኸሎ፣ካብኡ ዘይተፈጥረ ሕማም ተላገብ covid-19 ክበጽሖ ከሎ ዘጓንፎ ህልቀት ኣብ ርእሲ ህልቀት ኩላትና ክንግምቶ እንኸእል ኩነት እዩ።

እቲ ናዓና ዘተሓሳስበና እዚ ከዳዕን ውልቀ-መላኺ ንምጽናት ህዝብና ብደምቢ ተታሓሒዝዎ ዝነበረ፣ናቱ መላፍንቲ ኣጽናት ህዝቢ ክረክብ ከሎ፣ንኣምሳሉ ንህዝቢ ይካላኸል ኣለኹ ዝብል መዳናጋሪ ሓሶት ወረ ምንዛሕ እንተዘይኮይኑ፣እቲ ክግበር ዘለዎ ብስነፍልጠታዊ ምቕርራብ ከም ዘይገብሮን ከምዘይብሉን፣እቲ ቅርጻ ትካላዊ ኣሳራርሕኡ ምስክር እዩ።

ካብ ሆስፒታላት ቤት ማእሰርቲ ዝበዝሓ ሃገር፣ነተን ብገበርቲ ሰናይ ዝምወላ ዝነበራ ሆስፒታላትን ማእከል ሕክምና ዝዓጸወ፣ ብወገን ናይ ሕክምና ማእከል መጽናዕቲ ዘይውንን፣ናይ ሓገዝቲ ሓካይም ትምህርቲ ከምቲ ዝግብኡን ዓቕሚ ብዝሓቶም ዘየማዕብሉ፣ብኸመይ ገይሩ ክካታተሎን ክካላኸሎን ዘይሕሰብ እዩ። ጸገማታትን ጉድለታት ናይዚ ገባቲ ስርዓት ጸብጺብካ ዘይውዳእ ኮይኑ፣ህዝብና ድሕሪ ናይ ሳላሳ ዓመታት ብረታዊ ቃልሲ፣ደቁ ሰዊኡ ዘምጽኦ ሃገር፣ከምዚ ዘኣመሰለ ስርዓትዶ ክህልዎ ምተገብኦ ? ኣይምተገብኦን ወሪርዎ-ደኣምበር'ዩ እቲ መልሲ። ብዛዕባዚ ደስጽግ ስርዓት ግብርታቱ ኩላትና ኣጸቢቕና እንፈልጦ እዩ።

እቲ ብዝያዳ ክንዛተየሉ ዝግባእ ብዛዕባ እተን ንፍትሒን ግዝኣተ-ሕግን ንቃለስ ዝብላኸ እቲ ክገብርኦ ዝግባእ ኣጋባብ ቃልሲ'ዶ ኣክይደን ? ኣየካየዳን።ካብቲ ግፍዕታት ናይ ከዳዕን ደስጽግ ስርዓት ጉጅለ ህ.ግ.ደ.ፍ. ኣድሒነንኦ'ዶ ? ኣየድሓንኦን። ከድሕንኦ ይኸእላ'ዶ ነይረን ? እወ ይካል ነይሩ፣ ብኸመይ ? ናይ ሓባር ቃልሲ ብምክያድን፣ሰፊሕ ንኹሉ ዝሓቁፍ ጽላል ምህላውን፣ህዝቢ ማእከል ዝገበረ ቃልሲ ምክያድ፣ ምትእስሳር ማስ ኣብ ውሽጢ ሃገር ዘለዉ ንፍትሒ ዝቃለሱ ዜጋትትና ብምጥንካርን ምትብባዕን።

ሃገራዊ ቃልሲ ብምክያድ፣ፍትሓዊ ባይታ ብምጥጣሕ፣ መስርሕ ዲሞክራሲ ብምጥቃም፣ቅድሚ ኩሉ ልእላወነት ሃገር ምርግጋጽ፣ሓድነት ምድዳልል፣ድልየት ህዝቢ ምትርጓም፣ልዕሊ ኩሉ ህዝቢ ማእከል ዝገበረ ቃልሲ ምክያድ ከዘውትራ እንተ ዝኸእላ-ነይረን፣ዕድመ ዲክታተራዊ ስርዓት ምሓጸሪ ህዝቢ ክኣ ስልጣን ባዕሉ ኣብ ኢዱ ምጨበጠ።

እዚ ክኸውን ዘይካኣለ ነፍሲ ወከፍ ውድብ፣ምንቅስቓስ፣ሲቪካዊ-ማሕበር፣ዋላ እተን ህዝባውያን ማሕበራት፣ ውልቀ ዚጋታትን ከይተረፉ፣ናተይ፣ ውድብይ ማሕበሪይ፣ኣነ እባ ክንብል፣ ኣፍናን ፍትሒ ይጽውዕ፣ዲሞክራሲ ይዝምር፣ሓድነት ህዝቢ የተንብህ፣ግብርታትና ኣብ ምርሕሓቕ፣ምጥርጣር፣ቅርሕንቲ ኣብ ርእሲ ቅርሕንቲ ምድላብ፣ሃገር ኣብ ሓደጋ፣ህዝብና ክኣ በዚ ኣጽናቲ ስርዓት ክሃልቕ ኣማዕዲኻ ምርኣይ ገበን ናይ ገበንዮ ዘቁጽር። እዚ እንርእዮ ዘሎና ኣብ ዓለምና ብ-covid-19 ዝረግፍ ዘሎ ህዝቢታት፣ምስ'ቲ ውልቀ መላኺ ዋኒነይ ኢሉ

ከጽንቆ ዝጸንሐ፣ህዝብና እንተ ደኣ ኮሮናቪሩስ ተወሲኸዎ፣ ብኸመይ ኮን ክሰግራ ዘሎና ስኽፍታን ስግኣትን ኣብ ቦቱኡ ኮይኑ፣ኩሉ ኣትኩሮና እቲ ክንገብሮን ክንድግፎ እንኸእል ብሙሉእ ዓቕምታትና እናገበርና ብጡርኑፉን ወሁዱን ክካናወን ዝተመርጸ ምኹነ፡፡ኮይኑ ግን ግዜ ከይበላዕና ኣብዛ እዋን እዚኣ ንህዝብና ሞራላዊን ንዋታዊን ብፍላይ ንኮሮና ቪሩስ ዝካላኸል ናውቲ ዕዮ ናብቶም ኣብ መዓስከር ሱዳን ኢትዮጵያ ዘለዉ ቦቶም ናይ መሰል ተካታተልቲ ገይሩ ክበጽሑም ምግባር ምሕባር ዘድልዮ ኣይኮነን።

ኣብ ርእሲኡ ነዚ ብግደታ ኣብ ገዛና ተወሽብናሉ ዘሎና እዋን እቲ ዘድሊ ምስትንታንን ምሕሳብን ጥራይ ዘይኮነስ ህጹጽነትን ኣመና ቁልጡፍ ሓዱሽ መስርሕ ሓድነት፣ሓቢርካ ምስራሕ ክትርጎም ኣለዎ።

ነቲ ስርዓት ክኣ፡ዘስካሕክሕን ዝየማትእ/ዘየዳግም ነውጺ/ጎንጺ ክብ ስሩ ክምሖ ምእንቲ፣ንህዝቢ ምልዓሉ ክድንፍዕን ናብ ህዝባዊ ናዕቢ ክብገስ ምግባሩ ናይ ደምበ ፍትሒ ነቲ ካብ ነዊሕ ዝተዘመረ ሓቢርካ ምስራሕ ግብራዊ ክኸዉን ደጊምና ንጽውዕ፣ነማሕጽን። ይካኣል ምኹኑዉን ኣይሳሓትን ንብል።

ቸርቺል ከም ዝበሎ “ ኣብ ሞንጎ ፈተናትና፣ ግደታና ብምሉእ ዓቕምና ንኹሉ ጎድንታት ዲሞክራሲ ከድኸሙ ዝህቅኑ፣ብኣወንታዊ ናይ ፍትሒ መስርሕ ምግባሩምን ምስዓሮምን እዩ ክኸዉን ዝግብኦ ” ። ስለዚ ደምበ ፍትሒ ኩሉ ሓይልታትና ኣሞሃድና ናይ ሓባር ጎደና ሓርነት ክንጓግዝ ይግባእ።

“ ሓጎስ/ደስታ ብዘይ ናጽነ ክህሉ ኣይካኣልን፣ከምኡ ብዘይ ትብዓትን ሓርብኻትን ናጽነት ክትጓገጽ ኣይካኣልን” ይብል ፐሪክለ፡ ስለዚ ናጽነት ሃገር ኣብ ሓደጋ ከይወደቀት፣ ሓድነት ህዝቢ ፈጸሙ ከተባታተኸ ብትብዓትን ሓብን ካብ ኩሉ ኣብ ውሽጥና ዝነበረን ዘሎን ቅርሕንቲ ሓድግታት ገይርና፣ልዕሊ ኩሉ ህላውነት እዛ ሃገር ብደቂ ሃገር ክዋሓስ ንጽዓር።

ሕጂ'ዉን ንሕሰብ ነስተውዕል ንማራመር ንባራበር

ኣብ ዝመጽእ የራኸበና፡ ፍትዊ ክፍለ ብምትሕብባር ብዙ ቡቱኛሊ